

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie
De heer Mr. H.P.A. Nawijn
Postbus 20301
2500 EH 's-GRAVENHAGE

Drs. A.L.N.M. Spanjersberg
070 – 381 1404
14 maart 2003
ACVZ/VZL/005

Advies ACVZ met betrekking tot wijzigingen in het driejarenbeleid, de koppelingswet en verblijfsdocumenten.

Bij brief van 8 januari 2003 is aan de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) advies gevraagd omtrent een voorstel tot wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000. De voorgestelde wijzigingen betreffen met name de implementatie van het afschaffen van het driejarenbeleid. Daarnaast zijn enkele wijzigingsvoorstellen opgenomen met betrekking tot de uitwerking van het koppelingsbeginsel en de documentplicht.

Bij brief van 4 december 2002 (kenmerk ACVZ/VZL/022) heeft de ACVZ desgevraagd geadviseerd op het voornemen het driejarenbeleid af te schaffen. De essentie van dat advies is samen te vatten in de onderstaande 3 punten:

- De achtergrond van het driejarenbeleid is o.a. dat overheid voortvarend moet beslissen omtrent toelating van vreemdelingen. De ACVZ is van mening dat een drukmiddel om er voor te zorgen dat een aantal zaken niet (veel) te lang blijft liggen (nog) niet overbodig is. De afschaffing van het driejarenbeleid op zich zelf genomen kan worden gezien als een maatregel die de noodzakelijke band tussen te honoreren verblijfdoelen en beslissingen tot verblijf herstelt. De functie van stok achter de deur om de overheid te dwingen tot tijdig beslissen, gaat daarmee echter verloren.
- Rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat met het opheffen van het driejarenbeleid de vreemdelingenrechter een andere opstelling zal kiezen. Bij een beroep tegen een fictieve weigering te beslissen (overschrijding van de beslistermijn) zou de rechter maar een korte termijn aan het uitvoeringsorgaan kunnen gunnen om alsnog te beslissen. Dit kan gevolgen hebben voor de druk op de uitvoering van het vreemdelingenbeleid.

- Het is niet ondenkbaar dat een ieder die, zonder dat hij of zij daar toe bijdraagt, langer dan drie jaar in onzekerheid moet leven over de beslissing op een verzoek om een verblijfsvergunning, daardoor (im)materiële schade lijdt. Als de rechter constateert dat de beslissing, zonder dat daarvoor een aanvaardbare verklaring kan worden gegeven, (te) lang op zich heeft laten wachten, zou hij (desgevraagd) kunnen overgaan tot het opleggen van een schadevergoeding.

De ACVZ heeft (nog) geen reactie op het door haar uitgebrachte advies van 4 december 2002 ontvangen. *De ACVZ dringt er daarom (nogmaals) op aan om waarborgen neer te leggen in de uitvoering van het beleid om zo zorg te dragen voor tijdige beslissingen. Recente gegevens laten zien dat hoewel op het merendeel van de asielaanvragen tijdig wordt beslist een beperkt deel van de procedures van na de inwerkingtreding van de Vw2000 toch meer dan 6 maanden (respectievelijk meer dan één jaar) in beslag blijkt te nemen. Maatregelen om de voortgang van procedures nog strikter te bewaken dan wellicht nu reeds het geval is, zijn dus bepaald niet overbodig.*

Ten aanzien van de thans voorliggende wijzigingsvoorstellen adviseert de ACVZ als volgt.

ARTIKEL I

Driejarenbeleid

In het Vb2000 zijn enkele bepalingen opgenomen die verband houden met het driejarenbeleid en gewijzigd dienen te worden nu het driejarenbeleid wordt afgeschaft. Van de voorgelegde wijziging hebben de onderdelen 1 t/m 5 betrekking op het driejarenbeleid. Het betreft het vervallen van (delen van) artikelen en hieruit voortvloeiende vernummering van artikelen. Het laten vervallen van deze artikelen is in beginsel niet bezwaarlijk voor de ACVZ.

Documentplicht

De onderdelen 6 tot en met 8 van de voorgestelde wijziging hebben betrekking op de documentplicht. De wijzigingen vinden plaats in artikel 4.21 Vreemdelingenbesluit. Alle andere wijzigingen betreffen verwijzingen naar dat artikel.

Het komt de ACVZ wenselijk voor dat vreemdelingen die hier op grond van artikel 8, onder j Vw2000 rechtmatig verblijven maar die niet over documenten beschikken toch in staat zijn zich te identificeren en aan te tonen dat zij inderdaad rechtmatig in Nederland verblijven aan de hand van een daarvoor toegespitst document.

Daarom acht de ACVZ deze voorgestelde aanpassing van het Vb2000 dienstig.

Ook de voorgestelde wijzigingen voor de subonderdelen 2 t/m 4 van wijziging 6, die aanpassingen inhouden ter zake van regulier verblijf dan wel betreffende documenten voor kinderen acht de ACVZ adequaat.

Wel moet worden opgemerkt dat door het wegvallen van het derde lid een vernummering plaats moet vinden, hetgeen terecht blijkt uit het feit dat het vierde lid wordt vernummerd tot het derde lid. De ACVZ constateert dat verzuimd is te melden dat het vijfde lid moet worden vernummerd tot het vierde lid.

Koppelingswet

Artikel I onderdeel 9 betreft een voorgestelde wijziging in de koppelingswet die ertoe strekt buiten twijfel te stellen dat het koppelingsbeginsel zich er tegen verzet dat vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf wel in aanmerking komen voor de eventueel benodigde vergunningen of ontheffingen voor bedrijfs- en beroepsmatige activiteiten. De wijziging is een verduidelijking van de in het betreffende artikel neergelegde doelstelling.

ARTIKEL II

Overgangsrecht driejarenbeleid

Ten aanzien van de vreemdeling die vóór 1 januari 2003 voldeed aan de voorwaarden voor het verlenen van een verblijfsvergunning onder een beperking verband houdend met het feit dat na drie jaren niet onherroepelijk is beslist op een aanvraag, blijven de artikelen van het Vreemdelingenbesluit van toepassing zoals die luiden voor inwerkingtreding van dit besluit. Volgens de Nota van Toelichting is het driejarenbeleid per 1 januari 2003 met onmiddellijke werking afgeschaft, met als gevolg dat vanaf die datum geen verblijfsvergunningen meer worden verleend op grond van het feit dat na drie jaren niet onherroepelijk is beslist op een aanvraag. Dat geldt in beginsel voor alle gevallen. Om reeds op 1 januari 2003 gevestigde belangen te eerbiedigen, wordt een uitzondering gemaakt voor die gevallen waarin op die datum reeds werd voldaan aan de voorwaarden voor de verlening van de zogeheten driejarenvergunning. De vergunning kan in die gevallen derhalve – ambtshalve of op aanvraag – worden verleend voor een periode van vijf jaren, zonodig met voorbijgaan aan het mvv-vereiste.

De termijn van vijf jaar die wordt genoemd is de (maximum)termijn van een tijdelijke verblijfsvergunning op reguliere basis. De ACVZ verwijst in dit verband naar haar advies d.d. 11 februari 2003 omtrent de voorgenomen verlenging van de duur van de tijdelijkheid van de verblijfsvergunning asiel van drie naar vijf jaar.

Namens de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken

Mr. T.J.P. van Os van den Abeelen
Voorzitter ACVZ

Drs. A.L.N.M. Spanjersberg
Secretaris ACVZ